

Vårkonferensen 2017

SVÅRA SAMTAL

Dialog genom kulturarv

HATE YOUR
HEIMAT

SVÅRA SAMTAL

Dialog genom kulturarv

8-9 februari 2017, Östersund

.....

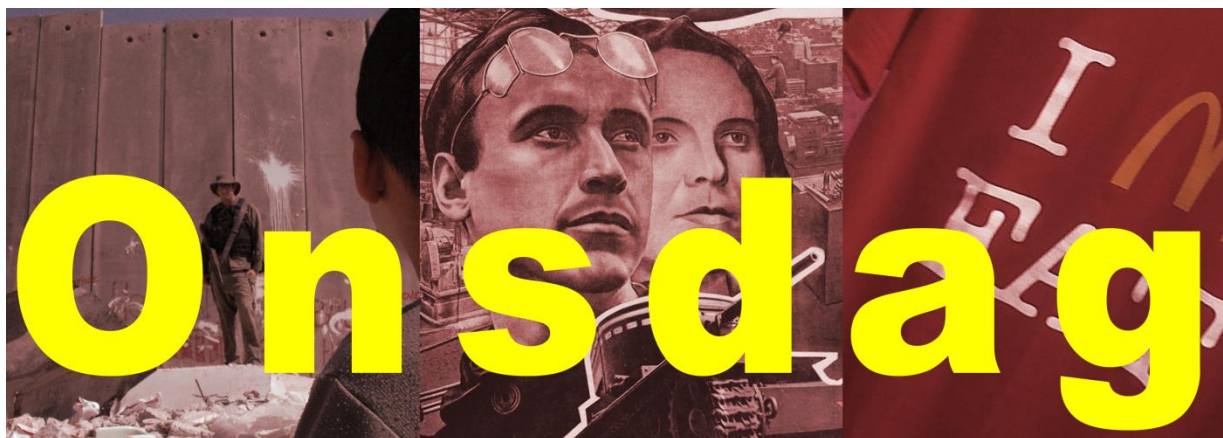
Med Vårkonferensen 2017 lyfter vi *dialogens* betydelse i de verksamheter som bedrivs vid våra museer och arkiv. Det gäller inte minst i sammanhang där individer eller grupper av människor tycker olika, är i konflikt med varandra, eller behöver kommunicera svåra ämnen. Vi understryker att dialogen sätter *lyssnandet* och strävan efter *förståelse* i centrum för samtalet, och vi undersöker hur museer och arkiv kan vara de öppna, demokratiska och säkra mötesplatser vi vill att de skall vara.

De europeiska samhällena uppvisar tecken på ökad polarisering. Vissa grupper upplever att de står utanför en nationell gemenskap. Processen närs bland annat av segregation och minskade kontaktytor mellan människor med olika bakgrunder och erfarenheter. Tillgången till digitala medier gör det dessutom möjligt att välja information och dialog med grupper som stödjer den egna omvärldsförståelsen. Därmed undgår många människor att påverkas av andra uppfattningar och perspektiv än de egna. Utvecklingen har skett parallellt med en omfattande migration till Europa under de senaste två åren. Situationen har resulterat i spänningar mellan olika politiska, ideologiska och etniska fraktioner.

I takt med samhällsutvecklingen förändras också våra kulturarvsinstitutioner. Ju större samhällsengagemang de vill och förväntas ha, desto oftare hamnar deras verksamheter i centrum för politisk debatt. Debatten gäller bland annat frågan om hur museer och arkiv skall förhålla sig till sina kulturhistoriska samlingar, som ofta tillkommit utifrån en nationalistisk och androcentrisk agenda. Hur kan samlingarna vara ett verktyg i dialog med olika målgrupper? Hur kan de exempelvis brukas i mötet med första generationens invandrare? Här märks ibland en rädsla för att ägna sig åt konservatism, eller nationalism i negativ bemärkelse. Debatten gäller även vilka historier som kan eller bör berättas, liksom risken att museernas verksamhet blir alltför politiserad.

Med Vårkonferensen 2017 bjuder vi in till spännande samtal om hur dialog kan vara ett redskap för kulturarvsinstitutionernas engagemang i samhället.

Välkommen!

09.30 – 10.00

Fika och registrering

Jamtli entré och café

10.00 – 10.15

Såra Samtal. Dialog
genom kulturarv
– en introduktion

Rentzhogsalen

10.15 – 11.00

BRITT BOHLIN
Den nordiska dialogen

11.00 – 12.00

CHRISTER MATTSSON
Kulturarv och
dialogbaserad pedagogik
– Verktyg för att bemöta
intolerans

..... Lunch.....
Restaurang Hov

13.30 – 14.30

DANIEL LAVEN &
LINDA SHAMMA
Kulturarv som arena för
dialog. Israel-
palestinakonflikten betraktad
utifrån konstens och
samhällsvetenskapens
perspektiv.

Engelska

..... Paus

Sessioner

14.45 – 16.15

14.45-16.15
Dialogue through
Heritage
Practicum

14.45-16.15
Kan vi spilla ihop
oss?

14.45-17.45
Tillämpat kulturarv
och tidsrese-
metodik för social
sammanhållning
och konflikt-
hantering

14.45-16.15
Dialog med
Postkodlotteriets
Kulturstiftelse

..... Fika

16.45 – 18.15

16.45-18.15
Dialogue through
Heritage
Practicum

16.45-18.15
Kan vi spilla ihop
oss?

Forts.
Tillämpat kulturarv
och tidsrese-
metodik för social
sammanhållning
och konflikt-
hantering

16.45-18.15
Kulturrådet
informerar om
EU-programmet
Kreativa Europa

18.15 – 19.00

Bar

Restaurang Hov

19.00

Festmiddag

Restaurang Hov

09.00 – 10.00

HENNING LINDBERG
Det identitetsskapande
samtalet. Vem var jag ...
på den tiden?

.....Fika.....

10.30 – 11.30

NELLY LAITINEN
Att tala för den som tiger –
Hur kulturarvet kan ge röst

.....Lunch.....

Restaurang Hov

13.00 – 14.00

STINA OSCARSSON
Samtal eller vapen?

14.00 – 15.00

CARIN LINDGREN
Dialog i det
psykoterapeutiska
sammanhanget.
Sammanfattande
diskussion.

.....Fika.....

Jamtli café

Första dagens inlägg kretsar kring dialogens betydelse i mer eller mindre konfliktartade situationer. Med avstamp i det komplexa europeiska sammanhanget – med migration, ökande polarisering och politiska spänningar - försöker vi ringa in behovet av dialog över gränser och mellan parter med olika agendor. Därefter skalar vi ner och ser närmare på hur dialog och kulturarv kan brukas för att skapa ökad förståelse. Vi inleder med föredrag för att under eftermiddagen ge deltagarna möjlighet att i workshops prova på och reflektera över dialogen som pedagogiskt verktyg i praktisk verksamhet. Här ges även möjlighet till dialog med Postkodlotteriets kulturstiftels, liksom Kulturrådet, angående ansökningar om projektnedlag för kulturarvsorganisationer.

Andra dagen erbjuder en vidareutveckling av temat dialog – med en fokus på dem som har svårt att tala för sig själva, men där behovet av att föra samtal är stort. De avslutande två föredragen kretsar kring den djupa och tålmodiga dialogens betydelse för demokrati och mänsklig samvaro. Konferensen avslutas med en sammanfattande reflektion över dialogens betydelse i den verksamhet som bedrivs vid våra kulturarvsinstitutioner.

Britt Bohlin

Den nordiska dialogen

Britt Bohlin är direktör för Nordiska rådet och har tidigare varit Landshövding i Jämtlands län samt riksdagspolitiker. Hon har länge engagerat sig i utrikespolitik och framför allt i nordisk politik, då hon

varit med i Nordiska rådets svenska delegation 2002-2008. För närvarande är Britt engagerad i en utredning om Turismnäringen och hur den kan utvecklas i framtiden.

Britt Bohlin talar om *Den nordiska dialogen*. Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt såväl som kulturellt förankrat, och är en viktig del i det vidare europeiska och internationella samarbetet. Gemensamma värderingar mellan länderna bidrar till att förstärka Nordens position internationellt. En lång rad avtal och överenskommelser mellan de nordiska länderna förenklar samarbetet. Men vad händer med det nordiska samarbetet i dagens allt mer polariserade samhällen? Hur påverkas det av värderingsförskjutningar i de olika länderna? Kan dialogen och samarbetet upprätthållas? Och vad sker med den nordiska dialogen med resten av världen? Talar de nordiska länderna fortfarande med en gemensam röst?

.....

Christer Mattsson

Kulturarv och dialogbaserad pedagogik – verktyg för att bemöta intolerans

Christer Mattsson är tillförordnad föreståndare vid *Segerstedtinstitutet* vid Göteborgs universitet och grundare av *Toleransprojektet*, en verksamhet som startades 1995 när den fjortonårige John Hron mördades av unga nynazister. Toleransprojektet, som drivs av Kungälv kommun och Teskedsorden, vänder sig direkt till unga i syfte att motverka rasism och våldsbejakande extremism. Mattsson använder kulturarv för att öka ungas empati och minska deras främlingsfientlighet och intolerans. Han förespråkar en dialogbaserad pedagogik där den empatiska, lyssnande nyfikenheten är central i bemötandet av unga personer med en främlingsfientlig hållning. Bland Mattssons publikationer märks till exempel *Ingen blir nazist över en natt: om hur skolan kan möta intoleranta elever* och *Till Herrhagen kl 13.24*.

[Läs mer](#)

.....

Daniel Laven & Linda Shamma

**Kulturarv som arena för dialog:
Israel-Palestina-konflikten
betraktad ur konstens och
samhälls-vetenskapens
perspektiv.**

Daniel Laven är docent i kulturgeografi och chef för *avdelningen för Turismvetenskap och geografi* vid Mittuniversitetet i Östersund. Hans forskning undersöker hur kulturarv kan brukas för att skapa mer hållbara samhällsmiljöer. Hit hör bl.a. arbeten om kulturarv och kulturarvsturism som resurs för fredsbyggande i regioner som präglas av interkulturella konflikter. Hans arbete har bl.a. berört kulturarven i Nasaret, till vilka Daniel som judisk-amerikan också har ett personligt förhållande.

Linda Shamma är konstnär och forskare med en mångårig arfarenhet av konstnärlig produktion i olika syften och sammanhang. Med utgångspunkt i sin egen identitet som svensk-palestinier har hennes konstnärskap ofta behandlat frågor om det koloniala arvet. Trots en svensk uppväxt, har hon i möten med personer av israelisk eller judisk bakgrund ofta konfronterats med sin fars historia. I konsten har Linda utforskat hur dessa erfarenheter kan artikuleras, delas och prövas för att bidra till debatten kring samhällsintegration.

Israel-Palestinakonflikten beskrivs ofta som en av världens mest svårlösta konflikter. Bakgrunden är bland annat de många misslyckade försöken att skapa fred i området sedan Osloavtalet 1993. Studier har visat hur kulturarvet kommit att brukas som slagträ i områdets interkulturella konflikter. Utifrån sina olika kulturella erfarenheter och yrkesmässiga bakgrunder lyfter Daniel och Linda en alternativ syn på kulturarvets roll i Israel-Palestinakonflikten. Föredraget avslutas med reflektioner kring hur kulturarv kan användas för att främja en tvärkulturell dialog även bortom den palestinsk-israeliska kontexten.

Presentationen åtföljs av en interaktiv workshop.

[Läs mer om Daniel Laven](#)
[Läs mer om Linda Shamma](#)

Henning Lindberg

Det identitetsskapande samtalet. Vem var jag ... på den tiden?

Henning Lindberg är avdelningschef för *Levende Museum og Erindringsformidlingen* vid *Den Gamle By* i Århus i Danmark. Han är utbildad lärare, bibliotekarie samt dramapedagog och har lång erfarenhet av arbete inom museipedagogisk verksamhet. Henning har varit anställd vid *Den Gamle By* sedan 2001, med särskilt ansvar för levandegörande, undervisning och minnesstimulering. 2016 mottog han NCK:s pedagogiska pris för sina enastående insatser inom det museipedagogiska området.

De kulturhistoriska museerna är verkliga skattkammare för människan. De ger oss möjlighet att möta och reflektera över vår historia. På friluftsmuseet *Den Gamle By*, har man under ett antal år arbetat målinriktat och övertygande med att ge demenssjuka deras identitet, självförståelse och historia tillbaka – om så bara för en kort tid. Det sker i mötet med de historiska interiörerna och genom ”det goda samtalet”. Men hur bygger man upp goda samtalsrelationer? Hur lär man andra museer och samarbetspartners att bruka dessa kompetenser, och hur utvecklar man nya sätt att kommunicera på? Det, och mer därtill, ger Henning Lindberg exempel på i sitt fördrag om det identitetsskapande samtalet.

[Läs mer](#)

Nelly Laitinen

Att tala för den som tiger – hur kulturarvet kan ge röst.

Nelly Laitinen är förste arkivarie vid *Svenska litteratursällskapet* i Finland, med huvudansvar för arkivpedagogisk förmedling. Hon har bl.a. varit redaktör för boken *Krigets barn* (SLS förlag 2013/2014), som baserar sig på autentiskt arkivmaterial från krigstiden 1939 – 1945, och arbetar nu med en arkivpedagogisk bok om finska inbördeskriget 1918 (utkommer 2017 på SLS förlag).

Nellys föredrag baserar sig på två händelser i republiken Finlands hundraåriga historia som det fortfarande är svårt att prata om, nämligen inbördeskriget 1918 samt vinter- och fortsättningskriget 1939 – 1945. Två arkivpedagogiska arbetsböcker, som riktar sig till dagens skolelever, synliggör dessa händelser med hjälp av autentiskt arkivmaterial och går i dialog med nutiden och jaget.

[Läs mer](#)

Stina Oscarsson

Samtal eller vapen?

Stina Oscarsson är regissör, dramatiker och fri skribent. Hon har tidigare varit chef för *Radioteatern* och *Orienteatern* samt skribent för *DN kultur*. Hon skriver i dag för *Mittmedia* och kom under hösten 2016 ut med sin debutbok *Inte en berättelse* som hyllats av recensenter över hela landet. Stina var också genom sitt stora engagemang i fredsfrågan, tillsammans med Pierre Schori, initiativtagare till den mycket uppmärksammade Natoutredningen.

I sitt föredrag *Samtal eller vapen?* talar Stina om yttrandefrihetens gränser – om värdet av ”provprat” och om hur den missförståelseinstinkt som präglar vårt offentliga samtal i dag hotar demokratin.

Carin Lindgren

Dialog i det psykoterapeutiska sammanhanget

Carin Lindgren är legitimerad psykolog och specialiserad inom arbets- och organisationspsykologi. Hon är intresserad av förebyggande insatser och lågaffektivt bemötande. Hon har stor erfarenhet av krisarbete och krishantering. Tidigare har Carin arbetat med företagshälsovård, organisationsutveckling och elevhälsa. I dag är hon verksam som handledare och utbildare vid Rova och Sjögren Psykologi AB.

I sitt föredrag ger Carin exempel på dialogens betydelse i det psykoterapeutiska sammanhanget: På vilket sätt kan vi hantera samtal som berör? Vilka faktorer är viktiga att beakta, och hur gör vi för att hålla dialogen vid liv och inte hamna i låsta positioner? Därefter håller hon tillsammans med NCK i den sammanfattande diskussionen om dialogen som redskap i verksamheter som bedrivs vid museer och arkiv.

Dialogue through Heritage Practicum

I Workshopen *Dialogue through Practicum* fokuserar Daniel Laven och Linda Shamma på dialog i praktiken. Aktiviteten avser att bjuda in och utmana deltagarna i den inte alltid bekväma dialogen med "den andre". I workshopen får deltagarna möjlighet att reflektera över vad deltagande i sådana dialoger kan betyda i ett alltmer globaliserat och fragmenterat samhälle.

Kan vi spela ihop oss?

Spilloteket är en kreativ demokratiwerkstad som med hjälp av spillmaterial från Jämtlands industrier/företa samt en mängd kreativitet och envishet arbetar för ett mer hållbart liv på vår enda planet. Verksamheten drivs av de tre pedagogerna Camilla Abrahamsson, Frida Kjellgren och Linda Vestberg. 2016 utsågs Spilloteket till både *Årets formbärare i Jämtland* och *Årets miljöpristagare* i Östersunds kommun för sitt arbete med framförallt barn och unga.

I Spillotekets workshop får deltagarna gå i dialog med både sig själva och andra genom att sätta såväl huvud som händer i arbete. I workshopen får deltagarna ta sig an några utmanande nutidsbegrepp och utifrån dessa ärligt vrida och vända på dem med hjälp av spillet och varandra. Tanken är att aktiviteten skall leda fram till nya bilder av vår egen roll i samtid såväl som framtid, samtidigt som den ger oss inblick i Spillotekets unika pedagogiska metod.

[Läs mer](#)

Tillämpat kulturarv och tidsresemetodik för social sammanhållning och konflikthantering

Tina Lindström och Ebbe Westergren arbetar båda vid *Kalmar läns museum*. Tina är pedagog och chef för den pedagogiska enheten, medan Ebbe är arkeolog/ kulturhistoriker och arbetar med utvecklingsfrågor och internationella frågor. Båda har många års erfarenhet av arbete med kulturarvet för social sammanhållning på såväl lokal som internationell nivå. De är båda engagerade i den internationella organisationen *Bridging Ages*, med fokus på tillämpat kulturarv och tidsresemetodik.

I sin workshop ger Tina och Ebbe exempel på hur kulturarv och tidsresemetodik kan tillämpas för att underlätta svåra samtal. Deltagarna kommer att ges möjlighet att prova på tidsresemetodiken genom en mindre tidsresa.

[Läs mer om Tina Lindström](#)

[Läs mer om Ebbe Westergren](#)

[Läs mer om Bridging Ages](#)

Dialog med postkodlotteriets kulturstiftelse

Representanter för *Postkodlotteriets kulturstiftelse* berättar om kulturarvsprojekt de genomdrivit och informerar om hur man söker stöd hos dem. Ett tillfälle att träffa representanter för Kulturstiftelsen och ställa frågor om ansökningsförfaranden!

[Läs mer](#)

Kulturrådet informerar om EU-programmet Kreativa Europa

Elin Rosenström vid *Kulturrådet* informerar om projektmedel inom EU-programmet *Kreativa Europa*. Ett tillfälle att lära om kulturarvsorganisationers möjligheter att söka stöd inom detta program!

[Läs mer!](#)

Bilder: Linda Shamma, fotograf: Patrick Miller. Nelly Laitinen, fotograf: Janne Rentola. Övriga bilder: Adam Kliczek, commons.wikimedia.org, Alvaplus, commons.wikimedia.org, AnonMoos, commons.wikimedia.org, Association JS, commons.wikimedia.org, Власенко, commons.wikimedia.org, El Lissitzky, okänd källa, Fortepan, fortepan.hu, G. Eric and Edith Matson Photograph Collection, Library of Congress, USA, Global X, flickr.com, Hubert Berberich, commons.wikimedia.org, Ion Chibzii, commons.wikimedia.org, Isouxu, commons.wikimedia.org, Joseph Paris, josephparis.fr, Justin McIntosh, justincmcintosh.com, Jürgen Geuter, commons.wikimedia.org, LaneG, commons.wikimedia.org, Lars Plougmann, flickr.com, Leroy Allen Skalstad, commons.wikimedia.org, Marek Peters, marek-peters.com, Silar, commons.wikimedia.org, Tim Evanson, commons.wikimedia.org, Ulflarsen, commons.wikimedia.org, vidrio, flickr.com, vogler, commons.wikimedia.org, Wilhelm Commandeur, commons.wikimedia.org
Samtliga foton tillhör Public Domain eller har gjorts tillgängliga genom medgivande att dela under Creative Commons.

#varkonferens17

#varkonferens17

facebook.com/nckkultur

